

A bűnös ember nem mert a pisztoly után nyulni.

„Hát úgy is jó,“ mondta Terge és föl tette a szalmakalapját.

A csendbiztos négy perzekútorral lépett a szobába.

„A törvény nevében!...“

Hajnalra előkerültek az aranyak az utolsó szemig s Terge elment az öreg Lázárhoz megjelenteni...“

„Ott vannak a szuveréndórok a vármegye házán, hivatalos kézben s itt van kétszáz forint száza elköltöttem, új irást kell csinálni.“

„Csak nem akarja meg fizetni a tekintetes úr?“ kérdezte a derék örmény a sirásig elérékenyedve.

„De bizony meg fizetem, sohasem tartoztam senkinek. Nem kell a másé.“

„Hát aztán mivel háláljam meg?“

„Kérek egy pohár szilvóriumot.“

Mirguc alig tudott a lábán állni a nagy izgalomtól.

„Olga — kiáltotta — hozzá a tekintetes urnak egy pohár szilvóriumot, de öblítsd ki jól a poharat.“

Magas, fekete szemű, göndör hajú lány jelent meg az ajtóban fálcával a kezén. A fálcán egy pohár szilvórium és egy pohár víz volt.

„Tessék“ hangzott a nyájas kínálás.

„Egészségére kisasszony.“

A lány fülig elpirult.

Mirguc nézte Tergét és leányát aztán végtelen naivsággal így könyörgött:

„Tekintetes úr vegye el legalább a lányomat.“

*

Mikor egy óra múlva Terge Miklós az alispánnal találkozott az meg szólította:

„Hát igaz Miklós, hogy az a gazember Lókay rabolta el az örmény aranyát?“

„Ügylátszik nem ő.“

„Hát ki?“

„Én.“

„Te? miket beszélsz?... hogy érted ezt?“

„Hát csak úgy, hogy elveszem a lányát...“

Lefelé.

Irta: Szász Menyhért.

Akkor már nem volt előttünk semmi és nem vártunk semmire... Valami nagyobb, valami mélyebb lelki meggyőződéssel ittünk. Durva szeszeket, három krajcáros rozspálinkákat, égető rumokat. És mentünk a féli éjszakába, rossz kabátban, didegelve, lezülve... És mélyen lenről beteg köhögések törtek a szánkba a fogaink mögött durva káromkodásokat tartogattunk. Három koronáért éjszakákon át zongoráztunk ronda lebujsokban. És a három koronánk, a mindennünk, a kereset, a kenyér, az ottmaradt a mámorban, a krajcáros csatákban elveszve, megtépve, megfogyva... Oh! mi nem loptuk az érzelmeinket senkitől és a hajunk is magától nőtt nagyra. És sokat sirtunk és gazemberek leftünk a becsületességben... Nehéz kinok között találtunk önmagunkra, nehéz kinok között és mindegyikünknek meg volt a maga titka, a maga bánata a nyomorúságban... És fájdalmas mosollyal néztünk nappali embereken át és ha éjszakai nők jöttek elénk, félistenek elé... ha éjszakai királynők akadtak utunkba, hát szépen kifizettük őket, mielőtt felrugtuk volna. És nem maradtunk adósa senkinek. És tépett nyomorultak jöttek az utunkba... és mi csókoltuk a testüket, a könnyüket, a festéket, a rosszat, a jót, a mindent kis koronáért.

Mi. Mi. És nehezen mentünk előre az uton, mely lefelé vitt.

Engem az a részeg isten, az a züllött zenész, az Áron vitt magával. Nem engedett elesni. A kabátját rám adta. És mikor úgy köhögtem, hogy majd a szívem szakadt ki, mikor úgy köhögtem, hogy éjszakai utcák keltek életre, sötét ablakok gyultak világosra, hát magához szorított Áron és nem engedett felfordulni az a nyomorult... Pedig úgy szerettem volna végezni. Mindennel. Magammal. Gyorsan.

Aztán úribb dolgok jöttek, de piszkosabbak. A kitaposott cipőm nyomába egyenes járások jöttek. A fehér ingem vakító.

Áron is kitarított mellettem. Együtt mentünk egy ideig. Aztán eltűnt. Aztán újra találkoztam

vele. Tegnap. Éjjel az utcán belébotlottam. Olyan volt, mint favaly, régen.

„Áron, — szóltam — Áron, öreg komám.“
Rám nézett. Megismert. Megörült.

„Hát már megint?“ kérdeztem.

„Megint.“

„Hát újra?“

„Újra.“

Karon fogtam. Mentünk.

„Hová megyünk?“ kérdeztem.

„Majd csak betérünk valahová“ szolt és mentünk. És én megint a régi lettem. És hosszú, nagy, különvált bitangolások után újra megtaláltuk önmagunkat: inni kezdtünk.

Szembe ültünk egymással. És én néztem Áron zavart, buta tekintetét. És felsírt bennem a részvét. És hívtam Áront, hogy jöjjön hozzám. És szidtam Áront a züllöttségéért.

Aztán tovább íttünk. A hangulat is megváltozott lassan. Áron kerekedett felül. Még szemrehányásokat is tett:

„Meddig fog ez így menni?“

És én könnyes szemekkel átkozódtam:

„Cudar élet... cudar élet.“

Aztán Áron jóakaró, atyai hangon megkérdezte, hogy mit műveltem addig, míg nem láttuk egymást.

És miután fizettem és kimentünk, az éjszakában kószálva elmondtam Áronnak mindent. Mindent. Az átkát ennek a józan életnek. Az urasságnak a nyomorúságát. Valloftam. Megmondtam, hogy megfizettem mindenért, hogy fájnak a régi ütések. Hangulatba jöttem. Az éjszakai levegőt a mellemre szíftam.

„Áron — szóltam sirva — én veled maradok Áron, majd együtt szolgáljuk tovább az olcsó gyönyöröket. Majd zongorázunk. Majd élni fogunk magunknak tisztességben, becsületben — úgy mint régen — és felrugjuk a színészkedést, az álszemérmet. Áron, én veled maradok.“

Tovább mentünk. Az éjszakai tisztaságban tovább dültünk Áron lakása felé...

Meggyújtottuk a lámpát. Aztán Áron egyszerre, minden átmenet nélkül, sirni kezdett. Lehajtotta a fejét és könnyei elfolytak kabátja ráncain. Föléje hajoltam.

„Áron — szóltam — édes Áron, ne sirj. Mért sirsz?“

Áron rám nézett. Aztán az ágyra mutatott:

„Feküdj le fiam. Itt az ágy. Johanna ágya. Johanna itt aludt.“

„Kicsoda?“

„Johanna. Az édes... Egy színésztől vettem el. Jött a kis madár. Szó nélkül, mint egy martir. És most már csak az illatát érzem, ha rá gondolok. És mindig rá kell gondolnom, ha az ágyra nézek... Még együtt voltunk, amikor elhoztam Johannát. Két napig szeretők egymást gyönyörű nászban. És harmadnap reggel, holtan feküdt mellettem. Éhen halt. Szűzanyám. Éhen halt. ... az emeletünkön feli szájjal pofáztak, csámcsogtak az emberek. A szomszéd ablakokban nagyhasú üvegekben, zöld uborkák savanyodtak a napon... és az üveg körül duzzadó, vérpiros paradicsomok repedtek a melegtől... Vértelt az élet, jóllakotán mozgott, lüktetett minden... kölykök szífták az anyatejet és én elfelejtettem neki enni adni!“

És felzokogott az öreg Áron!

... Én pedig azalatt nehéz agyammal bedültem a Johanna ágyába... egy pillanatra még én is éreztem a Johanna szagát... aztán a zavaros, borzasztó, örült sirás mellett, nem gondolva semmire — holnapra, tegnapi — édesen elaludtam.

©©©©©©©©©©©©©©©©©©©©©©©©©©©©

Cserna Rezső S. festménye

ALICE